

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 13. maj 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, tirsag den 13. maj 2008.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Pkt. 43

Forslag til landstingsforordning om andelsboliger.

(Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer)
(3. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 25. april 2008 og 2. behandlet den 9. maj 2008. Efter 2. behandlingen overgik forslaget i den da foreliggende form til 3. behandling. Ved 3. behandlingen blev forslaget endeligt vedtaget uden yderligere debat.

Pkt. 44

Forslag til landstingsforordning om ændring af landstingsforordning om tilslutningspligt til elektrokedler for at aftage el til opvarmningsformål indenfor vandkraftanlægget i Buksefjordens forsyningsområde. (Nukissiorfiit får mulighed for, at pålægge private og offentlige tilslutningspligt til elektrokedler)

(Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer)
(3. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 25. april 2008m og 2. behandlet den 6. maj 2008. Efter 2. behandlingen overgik forslaget i den da foreliggende form til 3. behandling. Ved 3. behandlingen blev forslaget endeligt vedtaget uden yderligere debat.

Pkt. 49**Forslag til landstingslov om ændring af landstingslov om fangst og jagt.**

(Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug)

(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 29. april 2008, hvor alle partier støttede forslaget, specielt vedrørende lempelsen for pensionister der gerne vil fortsætte fangererhvervet og mulighederne for at supplere indtægten ved turismerelateret arbejde uden fortabelse af erhvervsjagtbeviset. Forslaget foreslås at få tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 2008.

Til 2. behandlingen forelå der betænkning fra Landstingets Fangst-, Jagt- og Landbrugsudvalg. Udvalget har indhentet Landsstyrets udtalelse til, at forslaget foreslås at træde i kraft med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2008. Begrundelsen er, at der udelukkende er tale om begunstigende tiltag over for borgerne. De indtægter en erhvervsfanger har haft ved turismeaktiviteter i perioden fra 1. januar 2008 til lovens ikrafttræden vil blive omfattet af reglerne, således at de fangere, der på nuværende tidspunkt er tæt på at overskride den hidtidigt gældende indkomstgrænse, kan fortsætte eventuelle turismeaktiviteter uden at risikere at miste erhvervsfangerbeviset.

Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

Landstinget vedtog forslaget ved 2. behandlingen uden yderligere debat, således at det overgår til 3. behandling i den foreliggende form.

Pkt. 130**Lovforslag om folkeafstemning om indførelse af selvstyre.**

(Landsstyreformanden)

(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet den 9. maj 2008, hvor der var bred opbakning fra alle partier til forslaget.

Til 2. behandlingen foreslå betænkning fra Landstingets Lovudvalg. Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse, idet udvalget opfordrer landsstyret til at gøre sit yderste for at sikre befolkningen et fyldestgørende beslutningsgrundlag forud for folkeafstemningen.

Landstinget enedes om at anmode Landstingets Lovudvalg om en fornyet behandling af lovforslaget med henvisning til et ønske om, at der sikres klarhed over, hvilken selvstyreordning der skal ligge bag temaet for folkeafstemningen.

2. behandlingen blev således afbrudt og forventes gennemført sammen med 3. behandlingen den 15. maj 2008.

Pkt. 22**Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at udarbejde lovgivning, der sætter grænseværdier for udledninger af forurenende stoffer fra industrien.**

(Landstingsmedlem Palle Christiansen, Demokraterne)

(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet på EM 2007 den 23. oktober 2007 som punkt 97. Til 2. behandlingen forelå betænkning fra Landstingets Frednings- og Miljøudvalg. Udvalget har stillet Landsstyret en række spørgsmål om praksis i relation til miljøgodkendelser efter gældende miljølovgivning, ligesom udvalget ønskede at belyse forslaget i relation til CO2-problematikker i forbindelse med en eventuel etablering af en aluminiumssmelter i Grønland. Fra Landsstyrets besvarelse fremhæver udvalget, at der tilbagevendende iagttages en række grundlæggende principper, når en ansøgning om miljøgodkendelse behandles.

Efter at have fået indblik i forvaltningen af miljøforordningen finder flertallet, at lovgivningen udfylder rammen som tilstrækkelig beskyttelse af det omkringliggende miljø og ikke mindst befolkningen. Dertil kommer at lovgivningen er operativ og hele tiden justeres på bedste vis. Dette flertal i udvalget indstiller forslaget til forkastelse.

Et mindretal i udvalget, bestående af repræsentanten fra Demokraterne indstillede forslaget til vedtagelse med bemærkning om, at Landsstyret har ageret lige lovligt komfortabel, konservativ og uambitiøs i dets besvarelse af dette forslag.

Ved afstemning blev forslaget endeligt forkastet.

Pkt. 32**Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at oprette et internationalt videntcenter om klima og miljø.**

(Landstingsmedlem Per Berthelsen, Demokraterne)

(2. behandling)

Forslaget blev 1. behandlet under landstingets efterårssamling 2007, hvor forslaget ønskedes henvist til udvalgsbehandling. Til 2. behandlingen forelå betænkning fra Landstingets Kultur- og Uddannelsesudvalg. Udvalget mener, at det er naturligt, at Grønland med sin centrale betydning som case for klimaforskning aktivt selv er med til at skabe debat og viden om klimaforhold. Udvalget finder endvidere, at forslagets intentioner harmonerer endog meget godt med indholdet af den aftale, som Landsstyret har indgået med regeringen.

Med ovenstående bemærkninger indstiller et enigt udvalg forslaget til vedtagelse.

Ved 2. behandlingen blev forslaget endeligt vedtaget.

Pkt. 41**Udenrigspolitisk redegørelse.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

Forelæggelsesnotatet fra landsstyret har følgende overskrifter: Grønlands øgede strategiske rolle i Arktis, EU's rolle i det arktiske, Sagen om de formodede flyvninger af CIA, Næste års aktiviteter og endelig Oprindelige folks deklaration.

Ordførerne tog redegørelsen til efterretning, idet de dog bad landsstyret besvare følgende opfordringer og spørgsmål:

Siumut opfordrede atter landsstyret til at arbejde for oprettelse af en repræsentation i Washington og spurgte til, om landsstyret eventuelt har gjort sig visse forberedelser i så henseende. Partiet ønsker endvidere, at forholdet til EU bliver revurderet med understregning af, at de ikke taler om en ansøgning om optagelse i EU, men at Grønland kunne indgå en generel eksklusiv aftale med EU.

Inuit Ataqatigiit spurgte til hvilke initiativer landsstyret har igangsat som opfølgning på hensigtserklæring med Nunavut's regeringsleder om øget samhandel mellem Nunavut og Grønland. Og endvidere om hvilke initiativer der er igangsat som opfølgning til den aftale, som Landsstyreformanden sidste år indgik med Færøernes Lagmand om samarbejde om erhvervsudvikling og uddannelsesmuligheder.

Landsstyremedlemmet takkede for input til det videre arbejde og oplyste endvidere, at forberedelserne til klimatopmødet i 2009 er igangsat og at landsstyret arbejder på en repræsentation i Nordamerika, og at der bliver arbejdet videre med de øvrige bilaterale aftaler.

Pkt. 54**Politisk økonomisk beretning 2008.**

(Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender)

På vegne af landsstyret sagde **Landsstyremedlem for Finanser og Udenrigsanliggender Aleqa Hammond** i sin forelæggelse bl.a., at det går godt med Grønlands økonomi. Den økonomiske vækst er høj og arbejdsløsheden er lav. I politisk-økonomisk beretning 2008 fremlægger landsstyret den økonomiske politik for de kommende år. Den økonomiske vækst skal fastholdes og flere skal have del i de stigende indtægter.

Forelæggelsen havde følgende overskrifter: Økonomisk vækst, Boligområdet, Kommunerne, Børn og Unge, Arbejdsmarkedet og Skat.

Under overskriften Kommunerne fremgik det, at landsstyret mener, at de nye storkommuner giver mulighed for en forbedret service for borgerne. De større enheder kan udnyttes til at gennemføre administrative besparelser, så der bliver flere midler til eksempelvis social- og sundhedsområdet.

Om Børn og Unge blev det fremhævet, at børn og unge skal sikres en opvækst i trygge rammer. Tilsynet med familier med sociale problemer skal styrkes, så kommunerne tidlige-

re kan iværksætte den nødvendige hjælp. De dårligst stillede familier skal have hjælp til at forbedre deres situation. Hjælpen kan eksempelvis være hjælp til omskoling, hjælp til at komme ud af misbrugsproblemer eller hjælp til at styre familiens økonomi.

Om Arbejdsmarkedet blev det sagt, at for den enkelte familie kan der ske en stor forøgelse af velstanden ved at skifte fra arbejdsløshed eller et dårligt lønnet job over til nye jobs med højere løn. For samfundet er det også en gevinst, da det bidrager til at reducere de sociale overførsler og øge skatteindtægterne.

For Skattens vedkommende var det Landsstyrets oplæg, at der kan ske ændringer i principperne for den mellemkommunale skatteudligning, således at den fælleskommunale skat fordeles efter samme model som bloktilskuddet og ikke som hidtil efter befolkningstallet.

Alle partier tog beretningen til efterretning med bl.a. følgende kommentarer:

Siumut: Der er øget behov for arbejdskraft udefra. Derfor skal der allerede nu sikres de nødvendige retningslinjer for brug af udenlandsk arbejdskraft i Grønland, og det skal ske på Grønlands egne præmisser og ikke på baggrund af Dansk Folkepartis fremmedfrygt i Danmark. I dag er udlændingelovgivningen også for Grønland under dansk regi, og det må ændres hurtigst muligt.

Der er i store dele af befolkningen i dag en pengeligelighed, der blandt andet afspejler sig i den stadige vækst i forbruget af biler i Grønland. Hvad bilerne angår, er benzinpriserne i dag så lave, at det nærmest er udtryk for foragt for miljøet, at der ikke gøres det mindste for at skabe et økonomisk incitament til at køre mindre og gå mere. Udover at gavne klimaet vil det styrke sundheden i en tid, hvor moderne livsstilssygdomme er under stadig vækst.

Siumut undlod helle ikke at påpege, at med væksten i byggepriser sammenholdt med det pres, der er på arbejdskraften inden for byggesektoren og de muligheder for øget inflation og lønglidning, dette medfører, så bør det offentlige måske i højere grad end nu overveje sine egne muligheder for at bremse presset på byggesektoren og nedsætte sine ambitioner inden for anlægsområdet.

Inuit Ataqatigiit henviste til det beslutningsforslag, partiet fremsatte under efterårssamlingen 2007 om ændring af den nuværende beskatningsform og konstaterede, at det ved gennemlæsning af beretningen er iøjnefaldende, at også landsstyret åbenbart har indrømmet, at det er fordelingen af goderne, der er noget galt med. Landsstyret erkender behovet for en nærmere analyse af samspillet mellem skatte- og sociallovgivningen.

Inuit Ataqatigiit mener, at en sådan undersøgelse bør iværksættes snarest og målet med de fremtidige sociale ydelser skal være at sikre lavindkomstgrupperne. Landsstyret nævner ikke hvornår og af hvem de agter at få denne undersøgelse udarbejdet. Afslutningsvis siges det, at den til hudløshed gentagne konstatering af, at det går godt for Grønlands økonomi burde følges op af en mere retfærdig fordeling af goderne.

Demokraterne roste arbejdet bag beretningen. Det er den bedste politisk økonomiske beretning, der til dato er lavet, og opfordrede til at fortsætte i samme spor.

Atassut fandt det samlet set tilfredsstillende, at der er stabil økonomisk styring, men det skal ikke glemmes, at man til daglig møder store udfordringer i forbindelse med samfundets strukturudvikling. Eksempelvis blev der i 2006 importeret varer m.m. for næsten 3,5 mia. kr., mens eksporten kun udgjorde 2,4 mia. kr. Denne forskel på mere end 1 mia. kr. harmonerer ikke med bestræbelserne for at blive økonomisk uafhængig.

Der er mange udfordringer og disse udfordringer kræver nøje planlægning og prioriteringer. Kommunerne skal sammenlægges og efterfølgende er det planen, at kommunerne skal overtage ansvarsområder, der i dag henhører under Grønlands Hjemmestyre. Atassut er i den forbindelse godt tilfredse med, at landsstyret i beretningen tilkendegiver vigtigheden af at det sikres, at midlerne følger med opgaverne. Helt på linje med Atassut tilkendegiver landsstyret endvidere, at det er vigtigere at arbejde for at øge kompetencen hos lavindkomstgrupperne i stedet for at blive ved med at yde offentlig forsørgelse.

Kattusseqatigiit Partiiat støtter fuldt ud landsstyrets løfte om prioritering af børn og unges vilkår. Desuden opfordres landstinget og landsstyret til at der foretages bl.a. følgende initiativer for at forbedre mulighederne for lettelse af mindstelønnede familier, enlige mødre, enlige fædre samt middellønnede familier, der knokler i det daglige:

- skattelettelser for børnefamilier i henhold til antal børn,
- hævelse af børnetilskud
- formindskelse af udgifter til daginstitutioner,
- barseldagpenge til alle kvinder, også fiskerens og fangerens hustru samt arbejdsløse
- afspænding af den overdrevne restriktion af fangst.

Landsstyret repræsenteret ved Landsstyremedlemmet for Økonomi og Udenrigsanliggender, Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed samt Landsstyremedlemmet for Fangst, Fiskeri og Landbrug takke for ordførerindlæggene og specielt til Kattusseqatigiit Partiiat, at var meget positive over for forslagene til konkrete initiativer.

Den efterfølgende debat drejede sig meget om børnefamilier og fiskeri. Flere gange blev der drøftet emner som i anden sammenhæng har været drøftet under samlingen, f.eks. hvornår og hvordan landsstyret konkret vil give en økonomisk lettelse til lavtlønsfamilierne og hvornår der vil blive taget initiativ fra landsstyrets side for at mødes med Familieudvalget.

Efter 3½ time sluttede debatten med mødelederens konstatering af, at beretningen blev taget til efterretning.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
 Kongehuset, Kabinetssekretariatet
 Samtlige ministerier
 Rigsombudsmanden på Færøerne